

עבודת השם

פרשת "ויקרא"

נאמר במדרש (שמות רבה כא-ה) כיוון שראו ישראל שהיו מוקפין מג' רוחות: הים סוגר, והשונא רודף והחיות מן המדבר. תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו אליו... ולמה עשה להם הקב"ה כך, אלא שהיה מתאוה לתפילתן. א"ר יהושע בן לוי: למה הדבר דומה? למלך שהיה בא בדרך, והייתה בת מלכים צועקת לו: בבקשה ממך, הצילני מיד הליסטים! שמע המלך צעקתה והצילה. לאחר ימים ביקש לישא אותה לאשה. היה מתאוה שתדבר עמו ולא הייתה רוצה. מה עשה המלך? גידה בה לסטים כדי שתצעק וישמע המלך. כיוון שבאו עליה הליסטים, החלה צועקת למלך. אמר לה המלך: לכך הייתי מתאוה לשימוע קולך. כך, ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם, התחילו צועקים ותולין עיניהם להקב"ה... התחיל הקב"ה מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נטויה. והיה מבקש לשימוע את קולם פעם אחרת ולא היו רוצין. מה עשה? גידה לפרעה לרדוף אחריהם, שנאמר: "ופרעה הקריב". מיד: "ויצעקו בני ישראל אל ה'?" באותה שעה אמר הקב"ה: לכך הייתי מבקש לשימוע קולכם. שנאמר: "יונתי בחגווי הסלע... השמעני את קולך" (שיר השירים ב,ד) אותו הקול שכבר שמעתי במצרים... ממדרש זה אנו למדים כי הצרה היא אמצעי בכדי להגיע אל התפילה. והקב"ה החפץ בטובת בריותיו מביא את המצוקה כדי שיצעקו ויתעוררו אליו בתפילה. שנאמר "עת צרה ליעקב ממנה יושע" (אור הניאל)

"ויחלם, והנה סלם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה"; (ויצא כח-ב) נראה לבאר על פי הכתוב בפסוק בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, שהארץ מצריך להתבונן בדרך עבודתו בעוה"ז שבעניינים הנוגעים לשמים צריך להסתכל מי למעלה ממנו, וזהו בשמים ממעל, ואילו בעניינים הנוגעים לעוה"ז שהם בחינת ארץ. ועל הארץ מתחת, שאדם יסתכל מי פחות ממנו בענייני העוה"ז, וזהו רמז הפסוק שהוא מוצב בארץ וראשו מגיע השמימה, ואין לאדם להפך היוצרות, שבענייני העוה"ז ישאף לעוד ועוד ובענייני שמים יסתפק כמה שיש לו ובפחות מזה, וכמו שהובא בספרי המוסר משל בעשיר אחד שהיה לו עלית גג בחצרו, וסולם מוצב לעלות ולרדת בו. האנשים באו לכלל סכנה, קרא העשיר למשרתו ואמר לו: "בבקשה ממך תוריד את הסולם הזה לבלתי יהיה מכשול". המשרת, התחיל שובר את השלב הראשון ועולה את הלמעלה ממנו, וכן על זה הדרך שובר את התחתון ועולה למעלה ממנו, עד שהגיע לראש הגג ואינו יכול לרדת, כי כל שלבי הסולם נעקרו ממקומן, ומיד הוא התחיל לצעוק עד שהביאו חבלים והורידוהו. אמר לו בעה"ב לאותו משרת שוטה שכמתך,

"ויצא יעקב, מבאר שבע; וילך, חרנה." (ויצא כח-ה) וכשיצא יעקב מבאר שבע קרא עשו לבנו אליפז ואמר לו בסתר קח את חרבך ורד מהר אל הדרך ששם עומד יעקב לצאת, ותקדים ותהרגו ותזרוק גויתו אל אחד ההרים ותיקח כל רכושו ותחזור הביתה. ואליפז זה שהיה בחור בן י"ג שנה, ושהיה גיבור גדול ואיש מלחמה, לקח עמו עשרה לוחמים ורדפו אחרי יעקב והשיגו אותו בהר שממול שכס. ויעקב משראה אותו מרחוק נשאר עומד במקומות לראות מי הוא הבא. וכשנתקרב אליפז שלף חרבו הוא ואנשיו והתייצב בפני יעקב. שאל אותו יעקב למה באתם חמושים, ורוצה אני לדעת לשם מה באתם. אמר לו אליפז כך ציווה עלי אבא ואיני יכול להמרות פיו, משראה יעקב שהוא במצב ביש החליט להערים על אליפז ואמר לו אני נתן לך את כל נכסי הן שלי והן אלו שנתנו לי אבי ואמי, ובלבד שתשאיר אותי בחיים. ויחשוב הדבר שקיימת מצוות אביך, שהרי עני חשוב כמת. והקב"ה נתן חנו בעיני אליפז והסכים לכך, ונתן לו כל רכושו ולא השאיר לו שום דבר ערך, ואפילו את מזונו לקח וחזר לביתו. ועשו כעס מאד כששמע שהניח אותו בחיים. וכששמע שלקח כל רכושו נרגע מעט, כי הסביר לו שעני חשוב כמת. (מעם לוי)

"ויפגע במקום וילן שם, כִּי-בא השמש" (ויצא כח-א) למרנו שאבותינו תקנו תפילות, אברהם תפילת שחרית שנאמר "וישכם אברהם בבקר" (בראשית כב, ג) יצחק תיקן תפילת מנחה שנאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה" (בראשית כד, ט) יעקב תיקן תפילת ערבית שנאמר "ויפגע במקום". וכתב רבי יצחק אבובא זצ"ל שדבר זה מרומז באות השנייה של שמות האבות. אות השנייה של אברהם ב' זהו בוקר שתיקן בו תפילת שחרית, ואות השנייה של יצחק צ' זהו צהרים שתיקן בו תפילת מנחה, ואות השנייה של יעקב ע' ערב, שתיקן בו תפילת ערבית. (לבוש יוסף)

16:44	כניסת השבת
17:16	צאת השבת
16:35	שקיעה
17:47	ה. תס
6:31	הנץ

הפטרות: "ועמי תלואים"

היית צריך לעלות תחילה לראש הסולם ומשם להתחיל לשבור את השלבים וכך לרדת עד הרצפה, ואז הכל היה מתנהל נכון. לימים קרא לו בעה"ב לאותו משרת ואמר, הבט נא וראה ישנו בור בחצר שיש לו מדרגות מסוכנות שיכולים לסכן חיי אדם, לך ושוברם. מיד נזכר אותו משרת במה שאמר לו בעה"ב שצריך לעלות למעלה ובדרך זו לשבור את הסולם. וכן עשה. ירד מדרגה ושבר שלב וכן על זה הדרך עד שהגיע לקרקעית הבור ואינו יכול לעלות. מיד התחיל צועק על מצבו ובא בטענות על בעה"ב אשר אמר לו לשבור את הסולם בדרך זאת, אמר לו אדוני שוטה שכמותך, בראשונה הסולם היה מוצב בראש הגג על כן היית צריך לעלות למעלה וביידידתך לשבור את הסולם, אבל עכשיו שהסולם מוצב בתחתית הבור היית צריך לרדת למטה וכך לעלות, ואתה הפכת את היוצרות ועל כן בשני המקרים היית נפסד. וזהו רמו הפוסק סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שצריך האדם להיזהר לבלתי להפוך את הדברים ויהיה בבחינה של אותו משרת שיצא קרח מכאן ומכן. (וידבר יוסף)

"וישע יעקב בן, ומלא שבט זאת; ויתן לו את רחל בתו, לו לאשה." (ויצא כשיכה) צריך להבין מאחר והתורה אסרה לשאת שתי אחיות, כיצד התיר יעקב אבינו לעצמו לשאת את רחל ולאה, והלא אמרו חז"ל (יומא כח) כי אבותינו קיימו את כל התורה כולה, ואפילו ערובי תבשילין ועירובי תחומין? כמה תירוצים נאמרו לשאלה זו. יש מתרצים שאבותינו קיימו את התורה הקדושה בארץ ישראל בלבד אבל לא בחוצה לארץ, ומאת ה' יתברך הייתה זאת שמתה רחל בדרך בתחילת בואם לארץ בכדי שלא תהיה תחת יעקב יחד עם אחותה בארץ ישראל (הרמב"ן). תירוצ נוסף כי קודם מתן תורה היו האבות מקיימים את כל התורה כולה, אבל כל אחד ואחד היה צריך לקבל את התורה כמו גר, והרי אמרו חז"ל (יבמות צז) גר שנתגייר נחשב כקטן שנולד, וממלא כשנשא יעקב שתי אחיות בוודאי גיירם לפני הנישואין, ולאחר שנתגיירו אין להם חשיבות כשתי אחיות כי מאחר "שגר שנתגייר כקטן שנולד דמי" כאילו רחל ולאה נולדו מחדש כל אחת בפני עצמה ללא שייכות אחת לשנייה, ולכן לא נאסרו על יעקב כלל (הרא"ם במק"א דלקט לבוש יוסף)

סיפור בהמשכים "כוחה של מחשבה" חלק ב.

קיצור: זה היה בעת תפילת ראש-השנה בבית-מדרשו של הבעל-שם-טוב בעיירה מז'יבוז'. תלמידיו הקדושים עמדו צפופים והתפללו בהשתפכות-הנפש. **המשך:** נכנס הבעש"ט לבית-המדרש ותר בעיניו אחר אותו תלמיד. כאשר הבחין בו, חזר לחדרו. באותה עעה ישב התלמיד 'המקטרג' בבית-המדרש, בין התלמידים והאורחים הרבים שהצטופפו בו, ועסק באמירת ה'תיקון' בדבקות רבה. לפתע חש התלמיד שדעתו הוסחה מהלימוד שעסק בו. הוא קם והתהלך אנה ואנה בבית-המדרש, אך לא הצליח לשוב ולהתרכז. מחשבות רבות טרדו את מוחו. שאלה מורה צצה בראשו: מדוע בדורות האחרונים דווקא נתגלה עשב הטבק, שממנו לוקחים להריח ולעשן? ודאי יש לכך הסבר ושורש רוחני, אמר בליבו. הוא העלה השערה שאולי יש נשמות גבוהות, אשר לצורך תיקונן אינן מסוגלות לרדת ולהתגשם בגוף ממש, ולכן עלייתן היא על-ידי הריח, שהוא דבר דק ורוחני יותר. ומחשבה למחשבה, נזכר לפתע במראה חברו המתכופץ באמצע תפילתו בראש-השנה להרים את קופסת הטבק... ואז נזכר גם במחשבה שחשב על חברו. פתאום תפס כמה שגוי היה מצידו לדון כך את חברו, שהרי ייתכן שחברו, בצדקתו, תיקן והעלה נשמות יקרות על-ידי הרחת הטבק שלו. רגשות חרטה כבדים מילאו אותו, וככל שהתבונן בדבר חש בושה גדולה יותר. הוא לא היה יכול לסלוח לעצמו על המחשבה שחשב על חברו, והחליט להיכנס אל הבעש"ט ולבקש תיקון למשובתו. ביום הושענא-רבה היה הבעש"ט שרוי בפתיחת הלב ובשמחה מיוחדת. במאור-פנים היה נוהג לקבל את תלמידיו ואת האורחים הרבים, ולענות לשאלותיהם. כל אחד ואחד שאל שאלה המטרידה אותו, וקיבל את התשובה. הגיע תורו של אותו תלמיד, והוא החליט לשאול את שאלת הטבק שהעסיקה אותו אמש. אמר לו הבעש"ט: "ומה אתה אומר?". ענה התלמיד מה שחשב. הוסיף הבעש"ט ושאל: "ומה חשבת בהמשך לכך?". הבין התלמיד כי רבו רואה את כל מחשבותיו ופיק-ברכיים אחו בו, אולם הבעש"ט עוררו לספר עד שליבו נפתח. הוא גולל את הדברים מראשיתם, והבהיר כי עתה הוא מתחרט מעומק ליבו על מעשהו, וגם לימד זכות על חברו. סיפר לו הבעש"ט כי בגלל אותה מחשבה ריחף מעל חברו כטרטוג גדול, וכמעט נידון לכף חובה, ורק כאשר הפך במחשבתו ולימד עליו זכות, התבטל הקטרוג וחברו ניצל. "למדת עד כמה צריך להיזהר מלראות חוב על אדם מישראל, שלא לעורר עליו דינים. למד תמיד זכות על חבריך וחשוב עליהם רק טוב, וכך תתקיים בך ברכת ה'", סיים הבעש"ט.

פנית ההלכות "הלכות מילה בשבת"

ע"פ ילקוט יוסף
כ"ר ד.

כ"ה. תינוק שנולד במוצאי שבת קודם זמן צאת הכוכבים, דהיינו אחר השקיעה, תוך עשרים דקות מהשקיעה, אין מליץ אותו בשבת, אלא מליץ אותו ביום ראשון שלאחריו. וכן תינוק שנולד בימי החול בזמן בין השמשות, כגון ביום ראשון בערב אחר השקיעה, תוך עשרים דקות מהשקיעה, נימול לשבוע הבא ביום שני. (ילקוט יוסף שבת כ"ד ד עמוד שמא)

כ"ו. תינוק שנולד ביום שישי, ואירע אונס ולא נימול בשמיני (יום שישי בשבוע הבא) עד לאחר שקיעת החמה, אין למולו בבין השמשות, דהיינו בתוך עשרים דקות מהשקיעה. ולכן יש לדחות את המילה ליום ראשון. (ילקוט יוסף שבת כ"ד ד עמוד שמב)

כ"ז. מוהל שנקרא למול מילה בזמנה בערב שבת אחר פלג המנחה, והוא כבר קיבל עליו את השבת, ויש שם עוד מוהלים אחרים שלא קיבלו עליהם שבת, יש להסתפק אם מותר לו למול, או שיש להעדיף מוהלים אחרים שלא קיבלו עליהם שבת. (ילקוט יוסף שבת כ"ד ד עמוד שמג)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asef@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..